2026/1021

11.5.2026

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2026/1021

ze dne 29. dubna 2026

o boji proti korupci, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2003/568/SVV a Úmluva o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie a kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 82 odst. 1 písm. d) a čl. 83 odst. 1 a 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po předložení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ([1]),

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ([2]),

v souladu s řádným legislativním postupem ([3]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Korupce zůstává na úrovni Unie významným problémem, který ohrožuje stabilitu a bezpečnost společnosti, mimo jiné tím, že umožňuje páchání organizované a jiné závažné trestné činnosti. Korupce oslabuje demokratické instituce a všeobecně platné hodnoty, na nichž je Unie založena, zejména právní stát, demokracii, rovnost a ochranu základních práv. Ohrožuje rozvoj, prosperitu, udržitelnost a inkluzivitu našich hospodářství. Boj proti korupci je nezbytný pro posílení kvality demokracie a pro plné uplatňování zásad právního státu. K účinnému předcházení korupci a boji proti ní je zapotřebí komplexní a multidisciplinární přístup. Účelem této směrnice je bojovat proti korupci trestněprávní cestou a umožnit lepší přeshraniční spolupráci mezi příslušnými orgány.

(2) Rámcové rozhodnutí Rady 2003/568/SVV ([4]) stanoví požadavky na kriminalizaci korupce v soukromém sektoru. Úmluva o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie, vypracovaná na základě čl. K.3 odst. 2 písm. c) Smlouvy o Evropské unii ([5]) (dále jen „Úmluva o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie“), se zabývá některými korupčními činy úředníků Evropských společenství nebo úředníků členských států obecně. Tyto nástroje však nejsou dostatečně komplexní a současná kriminalizace korupce se v jednotlivých členských státech liší, což brání soudržné a účinné reakci v celé Unii. Objevily se také nedostatky v oblasti prosazování práva a překážky ve spolupráci mezi příslušnými orgány různých členských států. Cílem této směrnice je změnit a rozšířit ustanovení uvedených nástrojů. Vzhledem k tomu, že změny, které mají být provedeny, jsou podstatné z hlediska počtu i obsahu, měly by být oba nástroje v zájmu přehlednosti nahrazeny v plném rozsahu ve vztahu k členským státům, pro něž je tato směrnice závazná.

([1]) Úř. věst. C, C/2024/886, 6.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/886/oj.
([2]) Úř. věst. C, C/2024/1048, 9.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1048/oj.
([3]) Postoj Evropského parlamentu ze dne 26. března 2026 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 21. dubna 2026.
([4]) Rámcové rozhodnutí Rady 2003/568/SVV ze dne 22. července 2003 o boji proti korupci v soukromém sektoru (Úř. věst. L 192, 31.7.2003, s. 54, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2003/568/oj).
([5]) Úmluva o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie, vypracovaná na základě čl. K.3 odst. 2 písm. c) Smlouvy o Evropské unii (Úř. věst. C 195, 25.6.1997, s. 2).

(3) Stávající právní rámec by měl být aktualizován a posílen, aby se usnadnil účinný boj proti korupci v celé Unii. Cílem této směrnice je kriminalizovat úmyslné trestné činy korupce. Úmysl a vědomí mohou být vyvozeny z objektivních a skutkových okolností. Vzhledem k tomu, že tato směrnice stanoví minimální pravidla, mohou členské státy pro trestné činy korupce i nadále přijímat nebo zachovávat přísnější pravidla. Tato směrnice vychází ze stávajícího právního rámce a neměla by být vykládána jako snaha oslabit stávající vnitrostátní protikorupční pravidla.

(4) Korupce je nadnárodním jevem, který ovlivňuje všechny společnosti a ekonomiky. Opatření přijatá na vnitrostátní úrovni nebo na úrovni Unie by měla tento mezinárodní rozměr uznávat. Opatření Unie by proto měla zohlednit práci Skupiny států proti korupci (GRECO) působící v rámci Rady Evropy, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC).

(5) Rozmanité projevy korupce vyžadují koordinovaný a harmonizovaný přístup členských států k účinnému řešení jejích základních příčin a důsledků. K účinnému boji proti korupci jsou zapotřebí jak preventivní, tak represivní mechanismy. Členské státy se vyzývají, aby v rámci boje proti korupci přijaly celou řadu preventivních, legislativních a kooperativních opatření. Zatímco korupce je především trestným činem a konkrétní trestné činy korupce a trestné činy související s korupcí jsou vymezeny ve vnitrostátním a mezinárodním právu, nedostatky v integritě, nezveřejněné střety zájmů nebo závažná porušení pravidel týkajících se integrity mohou, pokud nejsou řešeny, vyústit v trestné činy korupce. Předcházení korupci zmírňuje potřebu trestní represe a má širší přínos pro posílení důvěry veřejnosti a řízení jednání úředních osob. Ve všech členských státech by účinné protikorupční přístupy měly vycházet z opatření ke zvýšení transparentnosti a integrity, mimo jiné prostřednictvím regulace v oblastech, jako je střet zájmů, lobbování a efekt otáčivých dveří. Veřejné orgány by měly usilovat o dodržování nejvyšších standardů integrity, transparentnosti a ochrany před nepřípustným ovlivňováním, což je důležitou součástí širšího boje proti korupci. Veřejná služba, v níž pracují lidé s vysokou úrovní kvalifikace a integrity, je základním pilířem účinných, transparentních a efektivních členských států, jejichž cílem je účinně vymýtit korupci. K obsazení míst ve veřejné službě takovými zaměstnanci by mohlo přispět zvýšení transparentnosti a účinnosti a posílené používání objektivních kritérií při náboru a povyšování úředních osob. Vzhledem k tomu, že klíčovou úlohu při předcházení a odhalování korupce hraje i soukromý sektor, mohou členské státy podpořit vytváření a provádění spolehlivých a účinných mechanismů dodržování předpisů v rámci soukromých společností. Členské státy mohou spolupracovat na vypracování společných pokynů s cílem zajistit společný přístup, pokud jde o účinnost takových mechanismů dodržování předpisů, jež by mohly zahrnovat mapu rizik, kodex chování, hodnocení třetí stranou a vnitřní kontrolu a audit.

(6) Ačkoli tato směrnice plně respektuje veškerá příslušná ustanovení ústav, ústavních zásad a právních předpisů členských států, je na místě zdůraznit, že nepatřičná ochrana jednotlivců – zejména těch, kteří zastávají veřejné funkce – před odpovědností za trestné činy korupce by mohla narušit důvěru veřejnosti způsobem, který je neslučitelný s cíli této směrnice.

(7) Aniž je dotčena institucionální a správní autonomie členských států, měly by být v členských státech zřízeny orgány nebo organizační jednotky pověřené předcházením a potlačováním korupce. Členské státy nejsou na základě této směrnice povinny vytvářet nové orgány nebo organizační jednotky, jako jsou zvláštní soudy nebo tribunály, a mohou se rozhodnout pověřit týž orgán nebo organizační jednotku jak preventivními, tak represivními funkcemi, jakož i úkoly souvisejícími s jinými trestnými činy, jako je organizovaná trestná činnost. V souladu se zásadou autonomie členských států nemusí být tyto orgány nebo organizační jednotky nutně ústředními orgány nebo organizačními jednotkami. Při plném respektování institucionální a správní autonomie členských států by tyto protikorupční orgány, pokud mají pravomoc přijímat rozhodnutí v případech, na něž jsou upozorněny nebo které samy určí, nebo vydávat doporučení, která považují za nezbytná, měly fungovat bez nepřípustných zásahů nebo nepřípustného vlivu jiných stran, a být tedy chráněny před nepřípustnými zásahy či tlaky zvenčí. V zájmu zajištění účinného fungování těchto orgánů či organizačních jednotek by členské státy měly zajistit, aby zdroje a pravomoci přidělené těmto orgánům či organizačním jednotkám odpovídaly řádnému výkonu jejich úkolů a umožňovaly zajistit specializované znalosti v oblasti předcházení a potlačování korupce.

(8) S cílem zvýšit povědomí občanů o rozsahu, charakteristických znacích a dopadech korupce by mělo být možné přijímat rozmanitá opatření, mimo jiné ve spolupráci s příslušnými zúčastněnými stranami, jako jsou občanská společnost, akademická obec a sdělovací prostředky. Tato opatření by mohla mimo jiné zahrnovat specializované zdroje informací, kompilace publikací a příslušných předpisů i osvětové kampaně a semináře pro veřejnost, jež by využívaly přístupného jazyka.

(9) Unie je smluvní stranou Úmluvy OSN proti korupci (UNCAC), která je nejkomplexnějším mezinárodním právním nástrojem pro boj proti korupci a spojuje opatření pro předcházení korupci a boj proti ní. Úmluva požaduje, aby její smluvní strany přijaly legislativní a jiná opatření k zavedení trestných činů týkajících se úplatkářství, zpronevěry a praní peněz a zvážily přijetí legislativních nebo jiných opatření k trestnímu postihu dalších činů, jako je zneužití funkce, nepřímé úplatkářství a nezákonné obohacování. V souladu se závazky obsaženými v politickém prohlášení nazvaném „Náš společný závazek účinně řešit výzvy a provádět opatření k předcházení korupci a boji proti ní a posilovat mezinárodní spolupráci“, jež bylo přijato v roce 2021 na zvláštním zasedání Valného shromáždění OSN zaměřeném na boj proti korupci konaném, by Evropská unie měla v co největší možné míře přesáhnout rámec minimálních požadavků úmluvy UNCAC a stanovit dodatečná opatření pro předcházení korupci a boj proti ní. Tato směrnice vychází z připomínek a osvědčených postupů vzešlých z mechanismu přezkumu provádění úmluvy UNCAC.

(10) S ohledem na vývoj korupčních hrozeb, právní závazky Unie a členských států podle mezinárodního práva a na vývoj vnitrostátních právních rámců by měla být definice trestných činů korupce napříč všemi členskými státy dále sbližována tak, aby korupční jednání pokrývala komplexněji.

(11) Aby se zamezilo beztrestnosti u trestných činů korupce ve veřejném sektoru, je třeba dobře vymezit rozsah působnosti této směrnice. Za prvé by pojem úřední osoby měl zahrnovat také osoby pracující v mezinárodních organizacích, včetně orgánů, institucí a jiných subjektů Unie a mezinárodních soudů. Za druhé, vzhledem ke skutečnosti, že mnoho subjektů nebo osob vykonává veřejné funkce, aniž by přitom zastávaly formální funkci, by měl pojem úřední osoby zahrnovat všechny příslušné úředníky, ať už jmenované, volené nebo zaměstnané na základě smlouvy, kteří zastávají formální správní nebo justiční funkci, a rovněž všechny osoby poskytující veřejnou službu, které byly pověřeny veřejnou mocí nebo které podléhají kontrole nebo dohledu veřejných orgánů v souvislosti s výkonem těchto úkolů veřejné služby, přestože nezastávají formální funkci. Pro účely této směrnice by se definice úřední osoby měla rovněž vztahovat na osoby, které vykonávají funkce veřejné služby ve státních a státem kontrolovaných podnicích, jakož i ve veřejně prospěšných fundacích a soukromých společnostech plnících funkce veřejné služby a v jimi zřízených či podporovaných právnických osobách. Za rovnocennou státnímu úředníkovi by se pro účely této směrnice měla považovat každá osoba, která na celostátní, regionální nebo místní úrovni zastává legislativní funkci v souladu s vnitrostátním právem.

(12) Vysokými úředníky by se měly rozumět osoby, které vykonávají klíčové výkonné, správní, legislativní nebo justiční funkce. Tyto funkce mohou zahrnovat aktivní zapojení do rozvoje či výkonu vládních funkcí, stanovování nebo provádění politik, prosazování právních předpisů, navrhování nebo provádění legislativních opatření, přijímání a provádění podzákonných předpisů nebo normativních vyhlášek, přijímání rozhodnutí o vládních výdajích a přijímání rozhodnutí o jmenování jednotlivců do klíčových výkonných, správních, legislativních nebo justičních funkcí, jakož i do rozhodování o soudních případech. Mezi vysoké úředníky mohou patřit státní úředníci, jako jsou předsedové ústředních a regionálních vlád, členové ústředních a regionálních vlád, náměstci ministrů, státní tajemníci, hlavní političtí poradci, vedoucí a členové kanceláře nebo kabinetu ministra, pokud tyto funkce byly ustaveny, jakož i členové parlamentních komor, členové ústavních a nejvyšších soudů, nejvyšší státní zástupce a členové nejvyšších kontrolních orgánů, jakož i členové sboru komisařů Evropské komise a poslanci Evropského parlamentu.

(13) Je nezbytné posílit právní rámec pro boj proti úplatkářství a zajistit, aby donucovací orgánům a orgánům pověřeným trestním stíháním byly poskytnuty účinné a přiměřené nástroje. V kontextu uplácení úředních osob lze rozlišit dva druhy úplatkářství. K aktivnímu úplatkářství ve veřejném sektoru dochází tehdy, když osoba přislíbí, nabídne nebo poskytne neoprávněnou výhodu jakéhokoli druhu za účelem ovlivnění úřední osoby. K pasivnímu úplatkářství ve veřejném sektorů dochází v případě, že úřední osoba takovou neoprávněnou výhodu požaduje nebo obdrží, nebo přijme nabídku nebo příslib takové výhody, aby konala určitým způsobem nebo se zdržela určitého konání. Výhody mohou být materiální nebo nemateriální povahy a peněžité nebo nepeněžité. Výhoda se nepovažuje za neoprávněnou, pokud je povolena například zákonem nebo správními předpisy či se jedná o drobné dary nebo dary velmi nízké hodnoty. Tato směrnice by měla rovněž stanovit minimální pravidla pro úplatkářství a jiné formy korupce v soukromém sektoru, kde mezi bezprostřední oběti patří společnosti, na něž má úplatkářství nespravedlivý dopad, a kde může být každým úplatkem narušena volná hospodářská soutěž. Trestný čin úplatkářství ve veřejném sektoru vychází z trestných činů pasivního a aktivního úplatkářství vymezených v článcích 2 a 3 Úmluvy o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie a neměl by být vykládán ani uplatňován shovívavějším způsobem než uvedená ustanovení úmluvy.

(14) Jednání řídících či řadových pracovníků subjektů soukromého sektoru v rámci hospodářské, finanční, nebo podnikatelské činnosti, které je v rozporu s profesními povinnostmi, může poškozovat zájmy společnosti soukromého sektoru a může rovněž narušit hospodářskou soutěž v oblasti nákupu zboží či obchodních služeb ke škodě potenciálních konkurentů i široké veřejnosti. Kriminalizace úplatkářství v soukromém sektoru má odrazovat od obou zmíněných druhů škody. Měla by přispět k tomu, aby se třetím osobám zabránilo zasahovat do poctivého výkonu podnikání tím, že řídícím nebo řadovým pracovníkům subjektů soukromého sektoru přislíbí, nabídnou nebo poskytnou jakoukoli neoprávněnou výhodu, aby v rozporu se svými povinnostmi konali nebo se zdrželi konání (aktivní úplatkářství v soukromém sektoru). Tento trestný čin by se měl rovněž vztahovat na řídící nebo řadové pracovníky subjektů soukromého sektoru, kteří požadují či obdrží jakoukoli neoprávněnou výhodu či přijmou nabídku nebo příslib takové výhody, aby v rozporu se svými povinnostmi konali nebo se zdrželi konání (pasivní úplatkářství v soukromém sektoru).

(15) Aby se zajistilo, že úřední osoby nebudou úmyslně poškozovat finanční zájmy dotčeného veřejného či soukromého subjektu používáním finančních prostředků k jiným účelům, než k jakým byly určeny, je třeba stanovit pravidla pro trestný čin zpronevěry, kterého se dopustí úřední osoby při nakládání s majetkem, který jim byl svěřen do správy. Má-li zpronevěra představovat trestný čin, měla by přinášet prospěch úřední osobě nebo třetí straně nebo poškozovat finanční zájmy dotčeného veřejného či soukromého subjektu. V zájmu komplexního přístupu k boji proti korupci se členské státy rovněž vybízejí, aby kriminalizovaly zpronevěru v soukromém sektoru. Členské státy by neměly tento trestný čin definovat tak, že vyžaduje prokázání škody a prospěchu.

(16) Uplatňování vlivu na veřejné osoby s rozhodovací pravomocí s cílem získat neoprávněnou výhodu může vážně poškodit řádné fungování veřejné správy. Aby bylo možné tuto problematiku odpovídajícím způsobem řešit, měla by skutková podstata trestného činu nepřímého úplatkářství zahrnovat dvě různé situace, pokud je čin spáchán úmyslně. Za prvé, trestný čin by měl zahrnovat příslib, nabídku nebo poskytnutí jakékoli neoprávněné výhody s cílem uplatňovat nepřípustný vliv za účelem získání neoprávněné výhody od úřední osoby. Za druhé, měl by se vztahovat i na žádost o jakoukoli neoprávněnou výhodu či obdržení takové výhody, nebo na přijetí nabídky či příslibu takové výhody s cílem uplatňovat nepřípustný vliv za účelem získání neoprávněné výhody od úřední osoby. Takové jednání by mělo představovat trestný čin bez ohledu na to, zda byl vliv údajný nebo skutečný, zda byl uplatněn a zda tento vliv vedl k zamýšlenému výsledku, či nikoli. Tento trestný čin by se neměl vztahovat na legitimní výkon uznávaných forem zastupování zájmů nebo právního zastoupení, které se mohou snažit legitimně ovlivnit veřejné rozhodování, ale nepředstavují neoprávněnou výměnu výhod. Takové formy zastupování zájmů, jako je prosazování zájmů, jsou často prováděny v regulovaném prostředí právě proto, aby se předešlo tomu, že se v důsledku nedostatečné transparentnosti mohou stát vstupní branou ke korupci. K tomu, aby se předcházelo vzniku tzv. šedých zón a aby se zabránilo nepřípustnému ovlivňování, mohou přispět i dobře fungující dodatečná pravidla týkající se zveřejňování střetu zájmů, efektu otáčivých dveří nebo financování politických stran. Pro účely trestného činu nepřímého úplatkářství zahrnuje neoprávněná výhoda s cílem uplatňovat nepřípustný vliv odměnu za takové formy zastupování, pokud jsou tyto činnosti prováděny způsobem, který naplňuje ostatní znaky skutkové podstaty trestného činu, mimo jiné z důvodu relevantního porušení platných pravidel.

(17) Protiprávní výkon veřejných funkcí může ohrozit důvěru veřejnosti, právní stát a hospodářskou spravedlnost a může závažným způsobem poškodit veřejný zájem. Aby se takovému poškození zabránilo, měly by členské státy identifikovat závažná porušení právních předpisů, ať už se jedná o konání nebo opomenutí. Tato závažná porušení mohou zahrnovat například porušení právních nebo správních předpisů, které mají zaručit volný přístup a smlouvy za rovných podmínek pro uchazeče, nebo úmyslné nesprávné použití zákona ze strany soudců či rozhodců. Členské státy by měly mít možnost omezit použití trestného činu protiprávního výkonu veřejných funkcí na určité kategorie úředních osob. Při identifikaci relevantních závažných porušení právních předpisů by členské státy mohly vzít v úvahu mimo jiné to, zda je cílem daného jednání získat neoprávněnou výhodu pro dotčeného úředníka nebo pro třetí stranu, nebo zda je cílem jednání poškodit legitimní práva nebo zájmy určité osoby.

(18) Maření spravedlnosti je trestný čin spáchaný za účelem podpory korupce, jakož i jiných trestných činů. Je to uznáno v trestním právu členských států. Proto je nezbytné maření spravedlnosti, jež zahrnuje použití fyzické síly, výhrůžek či zastrašování nebo navádění ke křivé výpovědi či k podání nepravdivých důkazů, kriminalizovat. Do tohoto trestného činu by mělo být zahrnuto rovněž jednání, jehož cílem je zasahovat do podávání svědectví nebo předkládání důkazů nebo výkonu úředních povinností soudních úředníků nebo příslušníků donucovacích orgánů. V souladu s úmluvou UNCAC se tato směrnice vztahuje pouze na maření spravedlnosti v řízeních týkajících se trestného činu korupce. Při provádění této směrnice ve vnitrostátním právu by členské státy neměly být povinny stanovit konkrétní trestný čin maření spravedlnosti v souvislosti s trestnými činy korupce, jak je stanoveno v kapitole II této směrnice, pokud jejich vnitrostátní právo obsahuje obecné ustanovení kriminalizující maření spravedlnosti, které se vztahuje na všechny trestné činy, včetně trestného činu korupce. Členské státy mají nadále možnost takové jednání kriminalizovat prostřednictvím několika trestných činů na vnitrostátní úrovni.

(19) Motivací ke korupci je snaha o získání neoprávněných hospodářských a jiných výhod. Za účelem snížení motivace jednotlivců i zločinných spolčení k páchání nových trestných činů a odrazení jednotlivců od toho, aby byli ochotni stát se nastrčenými vlastníky majetku, by obohacení prostřednictvím trestných činů korupce mělo být trestné. Tím by se následně mělo zkomplikovat zatajování nezákonně nabytého majetku a snížit šíření korupce i škody způsobené společnosti. Zajištění transparentnosti pomůže příslušným orgánům odhalit případné nezákonné obohacování. Například v jurisdikcích, kde jsou úřední osoby povinny pravidelně přiznávat svůj majetek, a to i při nástupu do funkce a při jejím ukončení, mohou orgány posoudit, zda přiznaný majetek odpovídá přiznaným příjmům.

(20) Členské státy by měly přijmout opatření k zajištění toho, aby za trestný čin bylo považováno úmyslné zatajení nebo zastření skutečné povahy, zdroje, umístění, nakládání, pohybu a práv souvisejících s majetkem nebo jeho vlastnictvím s vědomím, že tento majetek pochází ze spáchání některého z trestných činů úplatkářství ve veřejném nebo soukromém sektoru, zpronevěry, nepřímého úplatkářství, maření spravedlnosti nebo navádění, pomoci a pokusu, jak je stanoveno v této směrnici.

(21) Nezákonné politické financování může být prostředkem, jak přimět osoby s rozhodovací pravomocí, aby přijímaly rozhodnutí, která by mohla být v zájmu financujícího subjektu. Členské státy by měly zvážit přijetí vhodných opatření proti nezákonnému politickému financování v souladu se zásadou proporcionality a pravidly odpovědnosti a transparentnosti na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni, přičemž by měly plně respektovat základní svobody vnitřního trhu a volební práva občanů Unie. Ačkoli tato směrnice nezákonné politické financování neupravuje, členské státy by mohly zvážit jeho kriminalizaci, jestliže představuje hrozbu pro demokracii členských států a Unie.

(22) Trestný čin obohacení z trestných činů korupce by měl zahrnovat jednání úřední osoby, která nabude, drží či užívá majetek, o němž ví, že pochází z trestných činů korupce spáchaných jinou úřední osobou. Trestnými činy obohacení z trestných činů korupce a zatajování není v příslušných případech dotčena směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1673 ([6]), a zejména její čl. 3 odst. 5 a 11. bod odůvodnění týkající se „samopraní“. Při posuzování toho, zda majetek pochází z jakéhokoli druhu trestné činnosti spojené s trestným činem korupce a zda o tom daná osoba věděla, je třeba zohlednit konkrétní okolnosti daného případu, například skutečnost, že hodnota majetku je neúměrná zákonnému příjmu obviněné osoby a že k trestné činnosti a nabytí majetku došlo ve stejném období. Nemělo by být nutné prokazovat znalost všech skutkových okolností nebo všech okolností týkajících se účasti na trestné činnosti, včetně totožnosti pachatele. Výnosy získané prostřednictvím trestných činů korupce lze kromě toho konfiskovat na základě směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1260 ([7]). Uvedená směrnice rovněž obsahuje ustanovení o jiných druzích konfiskace včetně, za určitých podmínek, konfiskace výnosů nebo jiného majetku, jehož hodnota odpovídá výnosům, jež byly převedeny podezřelou nebo obviněnou osobou na třetí osoby nebo které třetí osoby nabyly od podezřelé nebo obviněné osoby, pokud příslušné třetí osoby věděly nebo měly vědět, že účelem převodu nebo nabytí bylo vyhnout se konfiskaci.

(23) S cílem odrazovat od korupce v celé Unii by členské státy měly stanovit minimální druhy a výše trestních a jiných sankcí za trestné činy vymezené v této směrnici. Horní hranice trestní sazby odnětí svobody a dalších sankcí by měly být dostatečně vysoké, aby odrazovaly případné pachatele a aby zohledňovaly škodlivost korupce. Zároveň by tyto sazby měly být úměrné závažnosti jednotlivých trestných činů korupce a měly by být v souladu se sazbami trestních sankcí stanovenými v právu Unie a vnitrostátním právu. Členské státy by měly zajistit, aby byly sankce uplatňovány v míře nezbytné pro to, aby odrazovaly od páchání těchto trestných činů. Pokud vnitrostátní právo stanoví možnost podmíněného odsouzení, předčasného propuštění, podmíněného propuštění nebo omilostnění osob odsouzených za některý z trestných činů uvedených v této směrnici, měly by mít justiční orgány možnost zohlednit mimo jiné závažnost dotčených trestných činů.

([6]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1673 ze dne 23. října 2018 o boji vedeném trestněprávní cestou proti praní peněz (Úř. věst. L 284, 12.11.2018, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1673/oj).

([7]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1260 ze dne 24. dubna 2024 o vymáhání a konfiskaci majetku (Úř. věst. L, 2024/1260, 2.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1260/oj).

(24) Touto směrnicí by nemělo být dotčeno řádné a účinné uplatňování disciplinárních opatření nebo sankcí jiné než trestní povahy, jako jsou například správní sankce. Při výměře trestu za trestný čin vymezený touto směrnicí lze zohlednit sankce, které nejsou rovnocenné trestním sankcím a které byly dotčené osobě uloženy za stejné jednání. Měla by být plně respektována zásada nebýt dvakrát trestně stíhán nebo trestán za stejný trestný čin (zásada *ne bis in idem*).

(25) Členské státy se vybízejí, aby svým příslušným orgánům umožnily uložit vedle trestu odnětí svobody nebo jako jeho alternativu rovněž sankce nebo opatření, které nemusí být nutně trestní povahy, jako je například vyloučení z účasti na nabídkových řízeních nebo dočasný zákaz ucházet se o veřejnou funkci. Taková opatření mají obecně odrazující účinek a mohla by snížit pravděpodobnost recidivy odsouzených pachatelů. Členské státy by rovněž měly zvážit zavedení postupů pro pozastavení výkonu funkce úřední osoby obviněné z trestného činu uvedeného v této směrnici nebo její dočasné přeložení, přičemž je třeba mít na paměti potřebu respektovat zásadu presumpce neviny a právo na účinný opravný prostředek.

(26) S cílem zlepšit reakci trestního soudnictví na trestné činy týkající se korupce a odradit od páchání těchto trestných činů by měl být vyjasněn režim sankcí ukládaných právnickým a fyzickým osobám a měl by být uveden do souladu s jinými trestněprávními nástroji Unie. Podle směrnic Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ([8]), 2014/23/EU ([9]), 2014/24/EU ([10]) a 2014/25/EU ([11]) je odsouzení za korupci na základě pravomocného rozsudku důvodem pro vyloučení z účasti v řízení o veřejných zakázkách nebo koncesním řízení. Členské státy by však měly mít rovněž možnost rozhodnout, že mezi trestní či jiné sankce nebo opatření, která lze uložit právnickým a fyzickým osobám, zahrnou vyloučení takových právnických osob z účasti v nabídkových nebo koncesních řízeních, tak aby se toto vyloučení vztahovalo i na řízení o veřejných zakázkách a koncesní řízení, které nedosahují prahových hodnot stanovených v příslušných směrnicích.

(27) Právnické osoby by neměly mít možnost vyhnout se odpovědnosti tím, že využijí prostředníky, včetně propojených právnických osob, aby jejich jménem nabídli, přislíbili nebo poskytli úplatek úřední osobě. Pokuty pro právnické osoby by se navíc měly počítat s ohledem na jejich celosvětový obrat nebo na základě maximálních pevných částek. V souvislosti s trestnými činy korupce jsou uplatňována i mimosoudní řešení, která jsou často vnímána jako pragmatický a účinný způsob řešení případů, které by jinak vyžadovaly značné množství času a zdrojů na vyšetřování a stíhání před tím, než se dostanou k soudu. S mimosoudními řešeními však mohou být spojeny rovněž určité výzvy a členské státy se vybízejí, aby je zohlednily.

(28) Členské státy by měly zajistit, aby soudce nebo soud měli při vyměřování trestů pro pachatele trestných činů možnost vzít v úvahu přitěžující okolnosti uvedené v této směrnici, jak je provedena ve vnitrostátním právu, třebaže nemají povinnost trest zpřísnit. Zůstává na uvážení soudce nebo soudu, zda s ohledem na všechny konkrétní okolnosti každého jednotlivého případu vzhledem ke konkrétním přitěžujícím okolnostem trest zpřísní. Členské státy nejsou povinny stanovit přitěžující okolnosti v případě, že trestné činy ve smyslu rámcového rozhodnutí Rady 2008/841/SVV ([12]) jsou podle vnitrostátního práva samostatné trestné činy a mohly by za ně být uloženy přísnější sankce.

([8]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES (Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

([9]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj).

([10]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

([11]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

([12]) Rámcové rozhodnutí Rady 2008/841/SVV ze dne 24. října 2008 o boji proti organizované trestné činnosti (Úř. věst. L 300, 11.11.2008, s. 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/841/oj).

(29) Členské státy by měly zajistit, aby soudce nebo soud mohl při vyměřování trestů pro pachatele zohlednit polehčující okolnosti stanovené v této směrnici, jak je provedena ve vnitrostátním právu. S výhradou soudního uvážení by se tyto okolnosti měly vztahovat na případy, kdy pachatelé poskytují informace nebo jinak spolupracují s orgány. Stejně tak by v případech, kdy právnické osoby zavedly skutečné, účinné a řádně posouzené programy vnitřní kontroly, etiky a dodržování předpisů, při ukládání sankcí takovým právnickým osobám mělo být možné tato opatření zohlednit jako polehčující okolnosti. Nižší sankce by měly být zvažovány také v případech, kdy právnická osoba po zjištění protiprávního jednání urychleně oznámí informace a přijme opatření k nápravě. V každém případě je nadále ponecháno na uvážení soudce nebo soudu, aby určil skutečnou výši sankce vzhledem ke konkrétním polehčujícím okolnostem, přičemž zohlednění konkrétní okolnosti každého jednotlivého případu, případně včetně skutečnosti, že právnická osoba má programy dodržování předpisů pouze „pro kosmetické účely“, neboli „na efekt“.

(30) Členové parlamentu a další úřední osoby mohou požívat imunitu nebo právní ochranu bránící jejich vyšetřování nebo trestnímu stíhání, která pomáhá zvýšit jejich nezávislost a chrání je před nepodloženými stížnostmi, zejména pokud jde o názory, které vyslovili, nebo hlasy, které odevzdali, během výkonu jejich funkce. Tyto imunity však mohou bránit účinnému vyšetřování a stíhání trestných činů korupce, mimo jiné tím, že ovlivňují odhalování a vyšetřování nebo stíhání jiných osob, které imunity nepožívají a mohly se na trestném činu podílet. Proto by měla existovat vhodná rovnováha mezi případnými imunitami nebo jurisdikčními výsadami přiznanými úředním osobám za činy provedené v rámci výkonu jejich funkce na jedné straně a možností účinně vyšetřovat, stíhat a projednávat trestné činy korupce na straně druhé. Členské státy by měly zajistit, aby výsady týkající se vyšetřování a trestního stíhání trestných činů uvedených v této směrnici přiznané státním úředníkům bylo možné odebrat a imunity znemožňující jejich vyšetřování a trestní stíhání v souvislosti s těmito trestnými činy je zbavit. Při provádění této směrnice ve vnitrostátním právu by však členské státy neměly mít povinnost měnit své vnitrostátní ústavy ani ústavní zásady. Uvedené výsady a imunita, včetně respektování svobodného výkonu mandátu člena parlamentu, se plně zohlední při provádění této směrnice ve vnitrostátním právu a při uplatňování vnitrostátního práva provádějícího tuto směrnici. Touto směrnicí by neměl být dotčen legitimní výkon uznávaných forem zastupování zájmů, které se mohou snažit legitimně ovlivnit veřejné rozhodování, ale nepředstavují neoprávněnou výměnu výhod. Zastupování zájmů je důležité pro tvorbu politiky, kterou podporuje občanská společnost a která může legitimně přispívat k veřejnému sektoru.

(31) Aniž je dotčena struktura vnitrostátních soudních systémů, diskreční pravomoc podle vnitrostátního práva nestíhat osoby za trestné činy uvedené v této směrnici by měla být vykonávána v souladu s jasnými pravidly a kritérii. Cílem těchto pravidel by mělo být zohlednit obecnou potřebu účinných, přiměřených a odrazujících trestních sankcí za trestné činy korupce a zajistit účinnost soudního řízení.

(32) Touto směrnicí nejsou dotčena obecná pravidla a zásady vnitrostátního trestního práva týkající se uplatňování a výkonu trestů podle konkrétních okolností v každém jednotlivém případě.

(33) Především z důvodu mobility některých pachatelů a výnosů pocházejících z trestné činnosti a vzhledem ke složitému přeshraničnímu vyšetřování, jež boj proti korupci vyžaduje, by měly všechny členské státy stanovit soudní příslušnost svých soudů, aby tak příslušným orgánům umožnily tuto trestnou činnost účinně vyšetřovat a stíhat, včetně případů, kdy je trestný čin spáchán zcela nebo zčásti na jejich území. V rámci této povinnosti by členské státy měly zajistit, aby byla soudní příslušnost založena rovněž v případech, kdy je trestný čin spáchán prostřednictvím informačního systému používaného na jejich území, a to bez ohledu na to, zda se tato technologie na jejich území nachází, či nikoli.

(34) S cílem zajistit, aby příslušné orgány měly dostatek času na vedení složitých vyšetřování a stíhání, stanoví tato směrnice minimální promlčecí dobu, která umožňuje odhalovat, vyšetřovat a stíhat trestné činy korupce a vydávat o nich soudní rozhodnutí po dostatečně dlouhou dobu od spáchání těchto trestných činů, aniž by byly dotčeny ty členské státy, které promlčecí doby pro vyšetřování, stíhání a výkon rozhodnutí nestanoví.

(35) Trestné činy korupce může být obtížné identifikovat a vyšetřovat, neboť k nim většinou dochází skrytě. Značná část trestných činů korupce tak zůstává neodhalena a osoby zapojené do trestného činu mohou využívat výnosy z korupce. Čím déle odhalení trestného činu korupce trvá, tím obtížnější je objevit důkazy. Proto je třeba zajistit, aby donucovací a příslušné orgány měly k dispozici vhodné vyšetřovací nástroje ke shromažďování relevantních důkazů o trestných činech korupce, které se často týkají více než jednoho členského státu. Kromě toho by členské státy měly v úzké spolupráci s Agenturou Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL) zajistit dostatečnou odbornou přípravu, a to i v oblasti používání vyšetřovacích nástrojů, za účelem úspěšného vedení řízení a identifikace a kvantifikace výnosů z korupce v souvislosti s vymáháním majetku a jeho konfiskací. Kromě toho tato směrnice usnadňuje shromažďování informací a důkazů tím, že stanoví polehčující okolnosti pro pachatele, kteří orgánům napomáhají. Odborná příprava příslušníků donucovacích a justičních orgánů by se měla týkat vyšetřování trestných činů a trestního řízení v souvislosti s trestnými činy, které spadají do oblasti působnosti této směrnice.

(36) Osoby, které příslušným orgánům oznámí informace o minulých, probíhajících nebo plánovaných případech korupce získané v souvislosti se svými pracovními činnostmi se v této souvislosti vystavují riziku odvetných opatření. Taková oznámení učiněná oznamovateli mohou přispět k účinnějšímu prosazování práva tím, že příslušným orgánům umožní účinně předcházet korupci, odhalovat ji a stíhat. Vzhledem k zájmu veřejnosti na ochraně veřejných a soukromých institucí před tímto jednáním a na posílení transparentnosti, řádné správy věcí veřejných a odpovědnosti je nezbytné zajistit, aby byla zavedena účinná opatření, která oznamovatelům umožní využívat důvěrné kanály, informovat příslušné orgány a ochrání je před odvetnými opatřeními. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ([13]) se týká oznamování porušení práva Unie, která ohrožují finanční zájmy Unie, jak je uvedeno v článku 325 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) a jak je dále upřesněno v příslušných opatřeních Unie, a vztahuje se tedy na oznamování všech trestných činů spadajících do oblasti působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ([14]). Pokud jde o trestné činy uvedené v této směrnici, měla by se na oznamování těchto trestných činů a na ochranu osob, které tyto trestné činy oznamují, použít směrnice (EU) 2019/1937 za podmínek v ní stanovených. Kromě povinností vyplývajících ze směrnice (EU) 2019/1937 by příslušné vnitrostátní orgány měly zajistit, aby osoby, které poskytují důkazy nebo jinak spolupracují při vyšetřování trestných činů, měly přístup k nezbytné ochraně v souladu s vnitrostátním právem.

(37) Vzhledem k tomu, že trestné činy korupce mají negativní dopad na širokou veřejnost, která obecně nemůže vystupovat jako oběť v trestním řízení, měly by mít osoby z řad dotčené veřejnosti pro účely účinného prosazování práva možnost jednat v souvislosti s případy korupce jménem obecného zájmu, a to v souladu s vnitrostátním právem a s výhradou příslušných procesních pravidel. Tato směrnice nevyžaduje, aby členské státy pro osoby z řad dotčené veřejnosti zavedly nová procesní práva. Pokud však taková procesní práva pro osoby z řad dotčené veřejnosti v členském státě již existují pro rovnocenné situace týkající se jiných trestných činů, než jsou trestné činy stanovené podle této směrnice, například právo účastnit se řízení jako účastník uplatňující občanskoprávní nároky, měla by být tato procesní práva přiznána i osobám z řad dotčené veřejnosti v řízeních týkajících se trestných činů korupce vymezených v této směrnici. Právy osob z řad dotčené veřejnosti nejsou dotčena práva obětí stanovená ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ([15]). Mezi pojmy „osoby z řad dotčené veřejnosti“ a „oběti“ by se mělo rozlišovat a od členských států by se nemělo vyžadovat, aby osobám z řad dotčené veřejnosti přiznávaly práva obětí. Tato směrnice nevyžaduje, aby členské státy přiznaly osobám z řad dotčené veřejnosti procesní práva v trestním řízení, která přiznávají jiným kategoriím osob, než jsou osoby z řad dotčené veřejnosti.

([13]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj).

([14]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Unie (Úř. věst. L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

([15]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj).

(38) Tato směrnice vyžaduje, aby členské státy přijaly a zveřejnily vnitrostátní strategii pro předcházení korupci a boj proti ní. Členské státy se vyzývají, aby tuto vnitrostátní strategii vypracovaly po konzultaci s občanskou společností, protikorupčními orgány nebo organizačními jednotkami, nezávislými odborníky, výzkumnými pracovníky a dalšími zúčastněnými stranami. Vnitrostátní strategie by měla zohledňovat potřeby, specifika a výzvy členských států.

(39) Pro správné fungování demokracie mají zásadní význam nezávislé organizace občanské společnosti, které sehrávají klíčovou úlohu při prosazování společných hodnot, na nichž je Unie založena. Působí jako důležití pozorovatelé, kteří upozorňují na ohrožení právního státu, přispívají k tomu, aby se odpovědní činitelé zodpovídali, a zajišťují dodržování základních práv. Členské státy by ve vhodných případech měly podporovat účast občanské společnosti na protikorupčních činnostech.

(40) Pluralita a svoboda sdělovacích prostředků jsou klíčovými faktory právního státu, demokratické odpovědnosti, rovnosti a boje proti korupci. Nezávislé a pluralitní sdělovací prostředky, zejména investigativní žurnalistika, hrají důležitou úlohu při kontrole veřejných záležitostí, odhalování možné korupce a porušování integrity, zvyšování informovanosti a podpoře integrity. Členské státy mají povinnost zajistit příznivé prostředí pro novináře, chránit jejich bezpečnost a aktivně prosazovat svobodu a pluralitu sdělovacích prostředků. Doporučení Komise ze dne 16. září 2021 o zajištění ochrany, bezpečnosti a posílení postavení novinářů a dalších pracovníků sdělovacích prostředků, doporučení Komise ze dne 27. dubna 2022 o ochraně novinářů a obránců lidských práv, kteří se podílejí na účasti veřejnosti, před zjevně neopodstatněnými nebo zneužívajícími soudními řízeními („strategické žaloby proti účasti veřejnosti“), jakož i směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1069 ([16]) obsahují důležité záruky a normy, které mají zajistit, aby novináři, obránci lidských práv a další osoby mohli nerušeně plnit svou úlohu.

(41) Pro účinnou reakci na trestné činy vymezené v této směrnici je nezbytné, aby příslušné orgány v členských státech shromažďovaly přesné, konzistentní a srovnatelné statistické údaje o těchto trestných činech. Členské státy by proto měly zajistit zavedení vhodného systému pro záznam, vypracovávání a předávání existujících statistických údajů o trestných činech vymezených v této směrnici. Je důležité, aby členské státy tyto statistické údaje využívaly k analýze rozsahu a trendů, pokud jde o trestné činy související s korupcí, jakož i k informování občanů. Členské státy by měly zveřejňovat příslušné statistické údaje o řízeních týkajících se trestných činů korupce, jež byly získány z údajů, které již existují na centralizované nebo decentralizované úrovni v celém členském státě. Komise může tato data analyzovat a využívat v souvislosti se sledováním, prováděním a hodnocením této směrnice, jakož i s uplatňováním kteréhokoliv nástroje ze souboru nástrojů na podporu právního státu, jako je například výroční zpráva o právním státu.

([16]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1069 ze dne 11. dubna 2024 o ochraně osob zapojených do účasti veřejnosti, před zjevně neopodstatněnými žalobními návrhy nebo zneužívajícími soudními řízeními („strategická soudní řízení proti účasti veřejnosti“) (Úř. věst. L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

(42) Pro účinný boj proti korupci je nezbytná efektivní výměna informací mezi příslušnými orgány odpovědnými za předcházení, odhalování, vyšetřování nebo stíhání trestných činů korupce. Členské státy by měly zajistit, aby výměna informací mezi příslušnými donucovacími orgány probíhala účinně a včas za využití aplikace sítě pro bezpečnou výměnu informací Europolu (SIENA) v souladu s vnitrostátním právem a právem Unie. Tato směrnice, jejímž cílem je stanovit společné definice trestných činů korupce, by měla sloužit jako měřítko pro výměnu informací a spolupráci mezi příslušnými vnitrostátními orgány podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013 ([17]), (EU) 2018/1240 ([18]) a (EU) 2018/1862 ([19]), směrnic Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/681 ([20]), (EU) 2019/1153 ([21]) a (EU) 2023/977 ([22]) a rozhodnutí Rady 2008/633/SVV ([23]).

(43) Problematika korupce je průřezové povahy a zranitelná místa se stejně jako nejvhodnější způsoby jejich řešení v jednotlivých odvětvích liší. Členské státy by proto v přiměřených intervalech měly provádět posouzení s cílem určit odvětví či povolání, která jsou korupcí nejvíce ohrožena, a vypracovat opatření s cílem řešit hlavní rizika v určených odvětvích nebo povoláních, mimo jiné tím, že budou podle potřeby pravidelně pořádat osvětové činnosti přizpůsobené specifikům určených odvětví či povolání. Členské státy, které mají zavedeny rozsáhlé vnitrostátní protikorupční strategie, by si rovněž mohly zvolit způsob, jakým budou svá posouzení rizik v těchto strategiích řešit, a to za předpokladu, že posouzení rizik a přezkum opatření budou provádět pravidelně. Jak je například uvedeno ve zprávě Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 23. ledna 2019 nazvané „Režimy občanství pro investory a režimy pobytu pro investory v Evropské unii“, režimy pobytu pro investory patří mezi odvětví, která jsou z hlediska korupce vysoce riziková, a měly by proto být zahrnuty do posouzení odvětví nejvíce ohrožených korupcí i do kurzů odborné přípravy, které mají členské státy podle této směrnice zajišťovat.

(44) S cílem zajistit rovnocennou úroveň ochrany finančních zájmů Unie a vnitrostátních finančních zájmů by měla být ustanovení směrnice (EU) 2017/1371 sladěna s ustanoveními této směrnice. Za tímto účelem by pravidla použitelná na trestné činy poškozující nebo ohrožující finanční zájmy Unie, pokud jde o trestní nebo jiné sankce, přitěžující a polehčující okolnosti a promlčecí doby, měla být rovnocenná pravidlům stanoveným touto směrnicí.

([17]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013 ze dne 26. června 2013 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/603/oj).

([18]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226 (Úř. věst. L 236, 19.9.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

([19]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1862 ze dne 28. listopadu 2018 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému (SIS) v oblasti policejní spolupráce a justiční spolupráce v trestních věcech, o změně a o zrušení rozhodnutí Rady 2007/533/SVV a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1986/2006 a rozhodnutí Komise 2010/261/EU (Úř. věst. L 312, 7.12.2018, s. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj).

([20]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/681 ze dne 27. dubna 2016 o používání údajů jmenné evidence cestujících (PNR) pro prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 132, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj).

([21]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1153 ze dne 20. června 2019 o stanovení pravidel usnadňujících používání finančních a dalších informací k prevenci, odhalování, vyšetřování či stíhání určitých trestných činů a o zrušení rozhodnutí Rady 2000/642/SVV (Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 122 ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1153/oj).

([22]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/977 ze dne 10. května 2023 o výměně informací mezi donucovacími orgány členských států a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2006/960/SVV (Úř. věst. L 134, 22.5.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/977/oj).

([23]) Rozhodnutí Rady 2008/633/SVV ze dne 23. června 2008 o konzultačním přístupu určených orgánů členských států a Europolu do Vízového informačního systému (VIS) pro účely prevence, odhalování a vyšetřování teroristických trestných činů a jiných závažných trestných činů (Úř. věst. L 218, 13.8.2008, s. 129, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/633/oj).

(45) Provádění této směrnice by mělo zajistit takovou úroveň ochrany finančních zájmů Unie, která je rovnocenná ochraně vnitrostátních finančních zájmů.

(46) Jelikož cílů této směrnice, totiž stanovení společných minimálních pravidel týkajících se vymezení trestných činů v oblasti korupce ve všech členských státech a postihování těchto trestných činů účinnými, přiměřenými a odrazujícími trestními sankcemi, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich, z důvodu rozsahu či účinků této směrnice, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU"). V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné k dosažení těchto cílů.

(47) Zamýšlený odrazující účinek uplatňování trestních sankcí si žádá zvláštní obezřetnost, pokud jde o dodržování základních práv. Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznané zejména v Listině základních práv Evropské unie, především právo na svobodu a bezpečnost, na ochranu osobních údajů, právo svobodné volby povolání a právo pracovat, svobodu podnikání, právo na vlastnictví, právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces, presumpci neviny a právo na obhajobu, zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů, jakož i zásadu *ne bis in idem*.

(48) Evropský inspektor ochrany údajů vydal v souladu s čl. 42 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ([24]) dne 21. června 2023 stanovisko.

(49) V souladu s článkem 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, oznámilo Irsko dopisem ze dne 10. července 2023 své přání účastnit se přijímání a používání této směrnice.

(50) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, se Dánsko neúčastní přijímání této směrnice, a proto pro ně není závazná ani použitelná. Rámcové rozhodnutí 2003/568/SVV je pro Dánsko nadále závazné a použitelné,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

Tato směrnice stanoví minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a trestních a jiných sankcí v oblasti korupce, jakož i opatření pro zlepšení předcházení korupci a boj proti ní.

([24]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

1) „majetkem“ finanční prostředky nebo jakákoli aktiva, včetně kryptoaktiv, hmotná nebo nehmotná, movitá nebo nemovitá, materiální nebo nemateriální povahy, jakož i právní listiny nebo nástroje v jakékoliv formě včetně elektronické nebo digitální prokazující právní nárok na takové finanční prostředky nebo taková aktiva nebo podíl na nich;

2) „úřední osobou“:

   a) úředník Unie nebo státní úředník členského státu nebo třetí země;

   b) jakákoli jiná osoba, které jsou v souladu s vnitrostátním právem přiděleny úkoly veřejné služby a která tyto úkoly v souladu s vnitrostátním právem vykonává, včetně osob, které mají mandát od veřejného orgánu v členském státu nebo třetí zemi nebo jsou takovému veřejnému orgánu podřízené;

   c) osoba, které jsou přiděleny úkoly veřejné služby pro mezinárodní organizaci či mezinárodní soud a která takové úkoly vykonává;

3) „úředníkem Unie“ osoba:

   a) která je úředníkem nebo jiným smluvním zaměstnancem Unie ve smyslu služebního řádu úředníků nebo pracovního řádu ostatních zaměstnanců Evropské unie, stanovených nařízením Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 ([25]) (dále jen „služební řád“), nebo

   b) která byla vyslána k Unii členským státem nebo jakýmkoli veřejným nebo soukromým subjektem a která plní úkoly rovnocenné úkolům prováděným úředníky nebo ostatními zaměstnanci Unie.

   Členové orgánů, institucí a jiných subjektů Unie a zaměstnanci takových subjektů jsou považováni za rovnocenné úředníkům Unie v rozsahu, v němž se na ně nevztahuje služební řád;

4) „státním úředníkem“ jakákoli osoba zastávající výkonnou, správní nebo justiční funkci na celostátní, regionální nebo místní úrovni, ať už jde o funkci obsazenou jmenováním nebo volenou nebo zaměstnání na základě smlouvy, funkci stálou nebo dočasnou, placenou nebo neplacenou, bez ohledu na délku výkonu funkce touto osobou.

   Za rovnocennou státnímu úředníkovi se v souladu s vnitrostátním právem považuje každá osoba, která na celostátní, regionální nebo místní úrovni zastává legislativní funkci;

5) „rozhodcem“ jakákoli osoba, která je povolána vydávat právně závazná rozhodnutí ve sporech předložených stranami rozhodčí smlouvy, pokud je status rozhodce stanoven vnitrostátním právem;

6) „porotcem“ jakákoli osoba působící jako člen orgánu odpovědného v souladu s vnitrostátním právem za rozhodování o vině obžalovaného v rámci soudního řízení;

7) „porušením povinnosti“ alespoň každé jednání představující porušení zákonné povinnosti nebo profesních předpisů nebo pokynů platných v oblasti profesionální činnosti osoby, která v jakémkoli postavení řídí subjekt soukromého sektoru nebo v něm v jakémkoli postavení pracuje;

([25]) Nařízení Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 ze dne 29. února 1968, kterým se stanoví služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropských společenství a kterým se zavádějí zvláštní opatření dočasně použitelná na úředníky Komise (Úř. věst. L 56, 4.3.1968, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj).

8) „právnickou osobou“ každý subjekt, který má podle příslušného vnitrostátního práva právní osobnost, s výjimkou států nebo veřejných subjektů při výkonu státní moci a veřejných mezinárodních organizací;

9) „vysokým úředníkem“ úřední osoba, jíž jsou v souladu s vnitrostátním právem svěřeny klíčové výkonné, správní, legislativní nebo justiční funkce; může se mimo jiné jednat o: předsedy ústřední a regionální vlády, členy ústřední a regionální vlády, náměstky ministrů, státní tajemníky, hlavní politické poradce, vedoucí a členy kanceláře nebo kabinetu ministra, pokud tyto funkce byly ustaveny, členy parlamentních komor, členy ústavního a nejvyššího soudu, nejvyššího státního zástupce a členy nejvyšších kontrolních orgánů, jakož i členy sboru komisařů Evropské komise a poslance Evropského parlamentu.

Ustanoveními této směrnice týkajícími se vysokých úředníků nejsou dotčeny imunity a výsady stanovené vnitrostátními ústavami nebo právními předpisy.

KAPITOLA II

TRESTNÉ ČINY KORUPCE

Článek 3

Úplatkářství ve veřejném sektoru

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo trestným činem následující úmyslné jednání:

a) příslib, nabídnutí nebo poskytnutí neoprávněné výhody jakéhokoli druhu, přímo nebo pomocí prostředníka, úřední osobě, v její prospěch nebo ve prospěch třetí strany, za to, aby tato úřední osoba konala nebo se zdržela konání při výkonu své funkce (aktivní úplatkářství ve veřejném sektoru);

b) vyžádání nebo přijetí neoprávněné výhody jakéhokoli druhu nebo přijetí nabídky nebo příslibu takové výhody úřední osobou, přímo nebo pomocí prostředníka, v její prospěch nebo ve prospěch třetí strany, za to, aby tato úřední osoba konala nebo se zdržela konání při výkonu své funkce (pasivní úplatkářství ve veřejném sektoru).

Pro účely tohoto článku se rozhodci a porotci považují za úřední osoby.

Článek 4

Úplatkářství v soukromém sektoru

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo trestným činem následující úmyslné jednání v rámci hospodářské, finanční nebo podnikatelské či obchodní činnosti:

a) příslib, nabídnutí nebo poskytnutí neoprávněné výhody jakéhokoli druhu, přímo nebo pomocí prostředníka, osobě, která v jakémkoli postavení řídí subjekt soukromého sektoru nebo v něm v jakémkoli postavení pracuje, v její prospěch nebo ve prospěch třetí strany, za to, aby tato osoba v rozporu se svými povinnostmi konala nebo se zdržela konání (aktivní úplatkářství v soukromém sektoru);

b) vyžádání nebo přijetí neoprávněné výhody jakéhokoli druhu nebo přijetí nabídky nebo příslibu takové výhody osobou, která v jakémkoli postavení řídí subjekt soukromého sektoru nebo v něm v jakémkoli postavení pracuje, přímo nebo pomocí prostředníka, v její prospěch nebo ve prospěch třetí strany, za to, aby tato osoba v rozporu se svými povinnostmi konala nebo se zdržela konání (pasivní úplatkářství v soukromém sektoru).

Článek 5

Zpronevěra

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo trestným činem úmyslné přidělení, vyplacení, přisvojení nebo použití majetku, který je přímo nebo nepřímo svěřen do správy úřední osobě, touto úřední osobou v rozporu s účelem, ke kterému byl určen, pokud je tento čin spáchán ve prospěch této úřední osoby, nebo ve prospěch jiné osoby či subjektu, anebo pokud poškozuje finanční zájmy dotčeného veřejného či soukromého subjektu.

2. Členské státy mohou přijmout nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo trestným činem úmyslné přidělení, vyplacení, přisvojení nebo použití jakéhokoli majetku, který je přímo nebo nepřímo svěřen do správy osobě, která v jakémkoli postavení řídí subjekt soukromého sektoru nebo v něm v jakémkoli postavení pracuje, touto osobou v rámci hospodářské, finanční nebo podnikatelské či obchodní činnosti, a to v rozporu s účelem, ke kterému byl určen, pokud je tento čin spáchán ve prospěch této osoby, nebo ve prospěch jiné osoby či subjektu, anebo pokud poškozuje finanční zájmy dotčeného veřejného či soukromého subjektu.

Článek 6

Nepřímé úplatkářství

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo trestným činem následující úmyslné jednání:

a) příslib, nabídnutí nebo poskytnutí neoprávněné výhody jakéhokoli druhu, přímo nebo pomocí prostředníka, jakékoli osobě za to, že uplatní nepřípustný vliv na konání nebo opomenutí úřední osoby při výkonu funkce, s cílem získat od úřední osoby neoprávněnou výhodu;

b) vyžádání nebo přijetí neoprávněné výhody jakéhokoli druhu, přímo nebo pomocí prostředníka, nebo přijetí nabídky nebo příslibu takové výhody jakoukoli osobou za to, že uplatní nepřípustný vliv na konání nebo opomenutí úřední osoby při výkonu funkce, s cílem získat od úřední osoby neoprávněnou výhodu.

Pro účely tohoto článku se rozhodci a porotci považují za úřední osoby.

2. Aby bylo jednání uvedené v odstavci 1 trestným činem, není rozhodující, zda k uplatnění vlivu skutečně dojde, nebo zda údajný vliv vede k zamýšleným výsledkům, či nikoliv.

Článek 7

Protiprávní výkon veřejných funkcí

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby byla trestným činem alespoň určitá úmyslná závažná porušení práva při provádění úkonu úřední osobou v rámci výkonu její funkce nebo při jeho opomenutí. Členské státy mohou omezit použití tohoto článku na určité kategorie úředních osob.

Článek 8

Maření spravedlnosti

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo za jeden či více trestných činů považováno následující úmyslné jednání:

a) použití fyzické síly, výhrůžek nebo zastrašování, přímo nebo pomocí prostředníka, nebo přislíbení, nabídnutí nebo poskytnutí výhody s cílem přimět ke křivé výpovědi nebo ovlivnit výpověď nebo předložení důkazů v řízení v souvislosti se spácháním některého z trestných činů uvedených v článcích 3 až 6, 9 a 11;

b) použití fyzické síly, výhrůžek nebo zastrašování, přímo nebo pomocí prostředníka, s cílem zasahovat do výkonu úředních povinností osoby zastávající justiční funkci nebo příslušníka donucovacího orgánu v souvislosti se spácháním některého z trestných činů uvedených v článcích 3 až 6, 9 a 11.

Článek 9

Obohacení z trestných činů korupce

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo trestným činem úmyslné nabytí, držení nebo užívání majetku úřední osobou, o němž tato osoba v okamžiku přijetí ví, že pochází ze spáchání některého z trestných činů uvedených v článcích 3 až 6, 8 a 11 jinou úřední osobou.

Článek 10

Zatajení

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo trestným činem úmyslné zatajení nebo zastření skutečné povahy, zdroje, umístění, nakládání, pohybu, práv v souvislosti s majetkem nebo jeho vlastnictví s vědomím, že tento majetek pochází ze spáchání některého z trestných činů uvedených v článcích 3 až 6, 8 a 11.

Článek 11

Návod, pomoc a pokus

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby byl trestným činem návod ke spáchání trestných činů uvedených v článcích 3 až 6 a 8 až 10.

2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby byla trestným činem pomoc při spáchání trestných činů uvedených v článcích 3 až 6 a 8 až 10.

3. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění trestnosti pokusu o spáchání trestných činů uvedených v článcích 9 a 10 a zváží přijetí nezbytných opatření k zajištění trestnosti pokusu o spáchání alespoň jednoho z trestných činů uvedených v článcích 3 až 6.

Článek 12

Sankce a opatření ukládané fyzickým osobám

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené v článcích 3 až 11 byly ukládány účinné, přiměřené a odrazující trestní sankce.

2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby:

a) za trestný čin uvedený v článku 3 v případech, kdy je konání nebo zdržení se konání ze strany úřední osoby v rozporu s jejími úředními povinnostmi, bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně pět let;

b) za trestné činy uvedené v čl. 5 odst. 1 a článcích 9 a 10 bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky;

c) za trestné činy uvedené v článku 3 v případech, kdy není konání nebo zdržení se konání ze strany úřední osoby v rozporu s jejími úředními povinnostmi, a za trestné činy uvedené v článcích 4 a 6 bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně tři roky.

3. Členské státy mohou stanovit, že jednání popsané v článku 5 není trestným činem, pokud je hodnota získaného prospěchu či způsobené škody nižší než 10 000 EUR. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo možné prahové hodnoty nejméně 10 000 EUR dosáhnout prostřednictvím řady vzájemně propojených jednání spadajících pod článek 5, která jsou téhož druhu, pokud se jich dopustil tentýž pachatel.

4. Aniž jsou dotčeny odstavce 1 a 2 tohoto článku, přijmou členské státy nezbytná opatření k zajištění toho, aby se na fyzické osoby, které spáchaly trestné činy uvedené v článcích 3 až 6 a 8 až 11, mohly vztahovat doplňkové trestní nebo jiné sankce nebo opatření, které jsou úměrné závažnosti jednání. Takové sankce nebo opatření mohou zahrnovat:

a) pokuty;

b) odvolání, pozastavení výkonu funkce a přeložení z veřejné funkce;

c) zbavení způsobilosti k:

i) zastávání veřejné funkce;

ii) výkonu úkolů veřejné služby;

iii) zastávání funkce v právnické osobě, která je zcela nebo zčásti vlastněna tímto členským státem;

iv) provozování podnikatelských činností, které vedly ke spáchání příslušného trestného činu nebo jej umožnily;

d) dočasný zákaz ucházet se o veřejnou funkci;

e) odnětí povolení a oprávnění k výkonu činností, které vedly ke spáchání příslušného trestného činu nebo jej umožnily;

f) vyloučení z přístupu k veřejnému financování, včetně nabídkových řízení, grantů, koncesí a licencí;

g) existuje-li veřejný zájem, zveřejnění celého soudního rozhodnutí nebo jeho části, které se týkají spáchaného trestného činu a uložených sankcí nebo opatření, aniž jsou dotčena pravidla ochrany soukromí a osobních údajů.

Článek 13

Odpovědnost právnických osob

1. Členské státy zajistí, aby právnické osoby mohly být shledány odpovědnými za trestné činy uvedené v článcích 3 až 6 a 8 až 11, pokud tyto trestné činy ve prospěch těchto právnických osob spáchala jakákoli osoba, která v dotčené právnické osobě působí ve vedoucím postavení, ať již jednala samostatně nebo jako člen orgánu této právnické osoby, a to na základě jednoho nebo více z těchto důvodů:

a) oprávnění zastupovat tuto právnickou osobu;

b) pravomoci přijímat rozhodnutí jménem této právnické osoby nebo

c) pravomoci vykonávat kontrolu v rámci této právnické osoby.

2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby právnické osoby mohly být činěny odpovědnými v případech, kdy nedostatek dohledu nebo kontroly ze strany osoby uvedené v odstavci 1 tohoto článku umožnil spáchání některého z trestných činů uvedených v článcích 3 až 6 a 8 až 11 ve prospěch této právnické osoby osobou jí podřízenou.

3. Odpovědnost právnických osob podle odstavců 1 a 2 tohoto článku nevylučuje vést trestní řízení proti fyzickým osobám, které jsou pachateli, návodci či pomocníky trestných činů uvedených v článcích 3 až 6 a 8 až 11.

Článek 14

Sankce a opatření ukládané právnickým osobám

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby právnické osobě, která byla shledána odpovědnou podle čl. 13 odst. 1 nebo 2, bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující trestní nebo jiné sankce či opatření.

2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby sankce nebo opatření ukládané právnickým osobám, které byly shledány odpovědnými podle čl. 13 odst. 1 nebo 2 za trestné činy uvedené v článcích 3 až 6 a 8 až 11, zahrnovaly trestní nebo jiné pokuty, jejichž výše je úměrná závažnosti jednání a individuální a finanční situaci dotčené právnické osoby a dalším okolnostem týkajícím se dotčené právnické osoby, přičemž mohou zahrnovat další trestní nebo jiné sankce nebo opatření, které jsou úměrné závažnosti jednání, jako jsou:

a) vyloučení z nároku na veřejné výhody nebo podporu;

b) vyloučení z přístupu k veřejnému financování, včetně nabídkových řízení, grantů, koncesí a licencí;

c) dočasné nebo trvalé vyloučení z provozování podnikatelských činností;

d) odnětí povolení a oprávnění k výkonu činností, které vedly ke spáchání příslušného trestného činu nebo jej umožnily;

e) možnost veřejných orgánů vypovědět nebo zrušit smlouvu, v souvislosti s níž byl spáchán trestný čin;

f) uložení soudního dohledu;

g) zrušení rozhodnutím soudu;

h) uzavření provozoven použitých pro spáchání trestného činu; a

i) existuje-li veřejný zájem, zveřejnění celého soudního rozhodnutí nebo jeho části, které se týkají spáchaného trestného činu a uložených sankcí nebo opatření, aniž jsou dotčena pravidla ochrany soukromí a osobních údajů.

3. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby přinejmenším právnické osobě, která byla shledána odpovědnou podle čl. 13 odst. 1 za trestné činy uvedené v článcích 3 až 6 a 9, bylo možné uložit trestní nebo jiné pokuty, jejichž výše je úměrná závažnosti jednání a individuální a finanční situaci dotčené právnické osoby a dalším okolnostem týkajícím se této právnické osoby. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby horní hranice těchto pokut nebyla nižší než:

a) u trestných činů uvedených v článcích 3 až 5:

i) 5 % celkového celosvětového obratu právnické osoby buď za hospodářský rok předcházející roku, v němž byl trestný čin spáchán, nebo za hospodářský rok předcházející roku rozhodnutí o uložení pokuty, nebo

ii) částka odpovídající 40 000 000 EUR;

b) u trestných činů uvedených v článcích 6, 8 a 9:

i) 3 % celkového celosvětového obratu právnické osoby buď za hospodářský rok předcházející roku, v němž byl trestný čin spáchán, nebo za hospodářský rok předcházející roku rozhodnutí o uložení pokuty, nebo

ii) částka odpovídající 24 000 000 EUR.

Členské státy mohou stanovit pravidla pro případy, kdy výši pokuty nelze určit na základě celkového celosvětového obratu dotčené právnické osoby za hospodářský rok předcházející roku, v němž byl trestný čin spáchán, ani za hospodářský rok předcházející roku rozhodnutí o uložení pokuty.

Článek 15

Přitěžující okolnosti

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby v souvislosti s příslušnými trestnými činy uvedenými v článcích 3 až 6 a 9 až 11 byla okolnost, že byl trestný čin spáchán v rámci zločinného spolčení ve smyslu rámcového rozhodnutí 2008/841/SVV, považována za přitěžující okolnost, a to pokud již tato okolnost není součástí skutkové podstaty daných trestných činů uvedených v článcích 3 až 6 a 9.

2. Členské státy mohou přijmout nezbytná opatření k zajištění toho, aby v souvislosti s příslušnými trestnými činy uvedenými v článcích 3 až 6 a 9 až 11 mohla být v souladu s vnitrostátním právem za přitěžující okolnost považována jedna nebo více z těchto okolností, a to pokud již není součástí skutkové podstaty daných trestných činů uvedených v článcích 3 až 6 a 9:

a) pachatel je vysokým úředníkem;

b) pachatel byl již dříve odsouzen pravomocným rozsudkem za trestné činy stejné povahy jako trestné činy uvedené v článcích 3 až 6 a 9 až 11;

c) pachatel získal podstatný prospěch nebo trestným činem způsobil podstatnou škodu, pokud lze tento prospěch či tuto škodu určit;

d) pachatel vykonává funkci vyšetřovatele, žalobce nebo soudce;

e) pachatel využil zranitelné situace osoby zapojené do spáchání trestného činu;

f) pachatel je povinnou osobou ve smyslu článku 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ([26]) nebo zaměstnancem povinné osoby nebo má pravomoc, ať už samostatně nebo jako součást orgánu povinné osoby, zastupovat tuto osobu nebo pravomoc přijímat rozhodnutí jménem této osoby nebo vykonávat kontrolu v rámci povinné osoby a spáchal trestný čin při výkonu své profesní činnosti.

Článek 16

Polehčující okolnosti

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby v souvislosti s příslušnými trestnými činy uvedenými v článcích 3 až 6 a 8 až 11 mohla být za polehčující okolnost v souladu s vnitrostátním právem považována jedna nebo více z těchto okolností:

a) pachatel poskytne příslušným orgánům informace, které by jiným způsobem získat nemohly a které jim pomohou identifikovat či stíhat ostatní pachatele;

b) pachatel poskytne příslušným orgánům informace, které by jiným způsobem získat nemohly, a pomůže jim tak nalézt důkazy;

c) pokud byla právnická osoba shledána odpovědnou za některý z trestných činů uvedených v článcích 3 až 6 a 8 až 11 a, není-li to důvodem pro vyloučení odpovědnosti, před spácháním trestného činu nebo po něm zavedla účinné programy vnitřní kontroly, etického povědomí a dodržování předpisů s cílem předcházet korupci;

d) pokud byla právnická osoba shledána odpovědnou za některý z trestných činů uvedených v článcích 3 až 6 a 8 až 11 a po zjištění trestného činu rychle a dobrovolně oznámila trestný čin příslušným orgánům a přijala opatření k nápravě.

Polehčující okolnosti uvedené v písmenech c) a d) se vztahují pouze na právnické osoby.

Článek 17

Výsady a imunita v souvislosti s vyšetřováním a stíháním trestných činů korupce

Není-li to v rozporu s ústavami, ústavními zásadami a právními předpisy členských států, přijmou členské státy nezbytná opatření k zajištění toho, aby státním úředníkům v souvislosti s vyšetřováním a stíháním trestných činů uvedených v této směrnici mohly být odňaty přiznané výsady a mohli být zbaveni přiznané imunity.

([26]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES (Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj).

Článek 18

Soudní příslušnost

1. Každý členský stát přijme nezbytná opatření ke stanovení **své** soudní příslušnosti ve vztahu k trestným činům uvedeným v této směrnici, pokud:

a) byl trestný čin spáchán zcela nebo zčásti na jeho území;

b) je pachatel trestného činu jeho státním příslušníkem.

2. Členský stát informuje Komisi, rozhodne-li se rozšířit svou soudní příslušnost ve vztahu k jednomu nebo více trestným činům uvedeným v této směrnici, které byly spáchány mimo jeho území, pokud:

a) má pachatel trestného činu obvyklé bydliště na jeho území;

b) je trestný čin spáchán proti osobě, která je jeho státním příslušníkem nebo má v tomto členském státě obvyklé bydliště;

c) je trestný čin spáchán ve prospěch právnické osoby usazené na jeho území;

d) je trestný čin spáchán ve prospěch právnické osoby v souvislosti s jakoukoli podnikatelskou činností, která je zcela nebo zčásti prováděna na území daného státu.

3. Má-li ve vztahu k některému z trestných činů uvedených v této směrnici soudní příslušnost více členských států, spolupracují tyto členské státy při určení, který členský stát povede trestní řízení. Je-li to vhodné, bude věc předána Eurojustu v souladu s čl. 12 odst. 2 rámcového rozhodnutí Rady 2009/948/SVV ([27]).

4. V případech uvedených v odst. 1 písm. b) členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby výkon jejich soudní příslušnosti nebyl podmíněn tím, že stíhání může být zahájeno pouze na základě oznámení ze strany státu, na jehož území byl trestný čin spáchán, nebo na základě oznámení podaného ve státě, v němž byl trestný čin spáchán.

Článek 19

Promlčecí doby

1. V zájmu účinného boje proti trestným činům uvedeným v článcích 3 až 6 a 8 až 11 přijmou členské státy ve vztahu k těmto trestným činům nezbytná opatření pro stanovení dostatečně dlouhé promlčecí doby od spáchání těchto trestných činů, aby mohly být dané trestné činy vyšetřovány a stíhány a aby mohlo proběhnout soudní řízení a být vydáno soudní rozhodnutí. Tato promlčecí doba musí činit:

a) nejméně osm let od spáchání trestného činu, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky;

b) nejméně pět let od spáchání trestného činu, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně tři roky.

([27]) Rámcové rozhodnutí Rady 2009/948/SVV ze dne 30. listopadu 2009 o předcházení kompetenčním sporům při výkonu pravomoci v trestním řízení a jejich řešení (Úř. věst. L 328, 15.12.2009, s. 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2009/948/oj).

2. Členské státy přijmou nezbytná opatření pro stanovení promlčecí doby, která umožní výkon sankcí uložených na základě pravomocného odsouzení za trestné činy uvedené v článcích 3 až 6 a 8 až 11 po dostatečně dlouhou dobu po tomto pravomocném odsouzení. Tato promlčecí doba musí činit:

a) nejméně deset let ode dne pravomocného odsouzení v případech:

i) trestu odnětí svobody nad jeden rok, nebo

ii) trestu odnětí svobody za trestný čin, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky;

b) nejméně pět let ode dne pravomocného odsouzení v případech:

i) trestu odnětí svobody do jednoho roku, nebo

ii) trestu odnětí svobody za trestný čin, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně tři roky.

3. Odchylně od odstavce 1 tohoto článku mohou členské státy stanovit kratší promlčecí dobu za podmínky, že lze tuto promlčecí dobu v případě určitých úkonů přerušit nebo zastavit. Tato doba nesmí být kratší než:

a) pět let v případě trestných činů, za které lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky;

b) tři roky v případě trestných činů, za které lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně tři roky.

4. Odchylně od odstavce 2 tohoto článku mohou členské státy stanovit kratší promlčecí dobu za podmínky, že lze tuto promlčecí dobu v případě určitých úkonů přerušit nebo zastavit. Tato doba nesmí být kratší než:

a) pět let ode dne pravomocného odsouzení v případech:

i) trestu odnětí svobody nad jeden rok, nebo

ii) trestu odnětí svobody za trestný čin, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky;

b) tři roky ode dne pravomocného odsouzení v případech:

i) trestu odnětí svobody do jednoho roku, nebo

ii) trestu odnětí svobody za trestný čin, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně tři roky.

KAPITOLA III

PREVENCE, OZNAMOVÁNÍ A VYŠETŘOVÁNÍ

Článek 20

Předcházení korupci

1. Členské státy přijmou vhodná opatření, jako jsou informační a osvětové kampaně, aby se mezi veřejností i v soukromém sektoru zvýšilo povědomí o dopadu a škodlivosti korupce, s cílem celkově omezit páchání trestných činů korupce i riziko korupce.

2. Členské státy přijmou opatření k zajištění vysoké úrovně integrity, transparentnosti a odpovědnosti ve veřejné správě a veřejném rozhodování s cílem předcházet korupci. Členské státy podporují kulturu veřejné služby založenou na těchto zásadách, přičemž zajišťují, aby státní úředníci a správní orgány nadále rozvíjeli svou schopnost dostát odpovídajícím profesním standardům a své povědomí o situacích střetu zájmů a o rizicích korupce.

3. Členské státy přijmou opatření, která zajistí, aby byly zavedeny preventivní nástroje. Tyto nástroje mohou zahrnovat například odpovídající přístup k informacím veřejného zájmu, pravidla pro zveřejňování a řízení střetů zájmů ve veřejném sektoru, opatření pro zajištění transparentnosti při financování kandidatur volených úředních osob a politických stran, pravidla pro majetková přiznání a ověřování těchto přiznání, prohlášení o zájmech podávaná státními úředníky určenými vnitrostátním právem a úprava situací efektu otáčivých dveří, které se týkají těchto státních úředníků, pravidla týkající se neoznámení významných aktiv či zájmů a pravidla upravující vzájemné vztahy mezi soukromým a veřejným sektorem.

4. Členské státy zajistí, aby měly k dispozici opatření k předcházení korupci ve veřejném i soukromém sektoru, která budou uzpůsobena konkrétním rizikům v dané oblasti činnosti. Tato opatření zahrnují přinejmenším činnosti k posílení integrity a k předcházení příležitostem ke korupci mezi:

a) vysokými úředníky;

b) příslušníky donucovacích a justičních orgánů, včetně opatření týkajících se jejich jmenování a výkonu funkce.

5. Členské státy provádějí v přiměřených intervalech posouzení za účelem určení odvětví či povolání, která jsou korupcí nejvíce ohrožena, a vypracují opatření k řešení hlavních rizik v určených odvětvích či povoláních.

6. Na základě posouzení uvedeného v odstavci 5 členské státy ve vhodných případech pravidelně organizují osvětové činnosti přizpůsobené specifikům určených odvětví či povolání, včetně činností zaměřených na etiku.

7. Členské státy ve vhodných případech přijmou opatření, kterými podpoří účast občanské společnosti, akademické obce, nevládních organizací a komunitních organizací na protikorupčních činnostech.

Článek 21

Vnitrostátní strategie

Aniž jsou dotčeny stávající politiky, každý členský stát přijme a zveřejní vnitrostátní strategii pro předcházení korupci a boj proti ní, v níž budou stanoveny cíle, priority a odpovídající opatření a prostředky k dosažení těchto cílů. Členské státy usilují o zajištění toho, aby tato vnitrostátní strategie byla vypracována po konzultaci s občanskou společností, příslušnými subjekty nebo útvary uvedenými v článku 22, nezávislými odborníky, výzkumnými pracovníky a dalšími zúčastněnými stranami, přičemž budou zohledněny potřeby, specifika a výzvy členských států.

Článek 22

Protikorupční orgány nebo organizační jednotky

1. S cílem podpořit boj proti korupci na společném základě členské státy zajistí, aby byl zřízen jeden nebo více orgánů či organizačních jednotek pověřených předcházením korupci, jež disponují odbornými znalostmi nezbytnými pro boj proti korupci. Úkoly těchto orgánů nebo organizačních jednotek mohou podle potřeby zahrnovat:

a) posuzování majetkových přiznání státních úředníků dle vnitrostátního práva;

b) monitorování dodržování pravidel transparentnosti, která se vztahují na státní úředníky a veřejné subjekty;

c) monitorování dodržování zákonných ustanovení a pravidel týkajících se střetu zájmů ve veřejném sektoru;

d) určení odvětví nebo povolání, která jsou korupcí ohrožena nejvíce;

e) spolupráci s příslušnými orgány, subjekty nebo organizačními jednotkami pověřenými potlačováním korupce.

2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby byl zřízen jeden nebo více orgánů či organizačních jednotek pověřených potlačováním a vyšetřováním korupce.

3. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby orgány nebo organizační jednotky uvedené v odstavcích 1 a 2:

a) fungovaly bez nepřípustných zásahů;

b) byly známy veřejnosti;

c) v příslušných případech přijímaly rozhodnutí nebo vydávaly doporučení v souladu s transparentními postupy stanovenými právními a správními předpisy;

d) podávaly zprávy o svých hlavních činnostech a výsledcích.

Článek 23

Zdroje

Členské státy zajistí, aby orgány či organizační jednotky pověřené předcházením a potlačováním korupce měly k dispozici dostatečný počet kvalifikovaných pracovníků a finanční, technické a technologické zdroje nezbytné pro účinný výkon jejich funkcí souvisejících s prováděním této směrnice.

Článek 24

Odborná příprava

1. Každý členský stát přijme nezbytná opatření k tomu, aby svým státním úředníkům poskytoval aktuální odbornou přípravu, která jim umožní rozpoznat různé formy korupce a korupční rizika, k nimž může při výkonu jejich povinností dojít, a včas a vhodným způsobem reagovat na jakoukoli podezřelou činnost.

2. Aniž je dotčena nezávislost soudnictví a rozdíly v organizaci soudnictví v celé Unii, každý členský stát přijme nezbytná opatření k tomu, aby příslušníkům donucovacích a justičních orgánů pověřeným vyšetřováním trestných činů a trestním řízením v souvislosti s trestnými činy spadajícími do oblasti působnosti této směrnice poskytoval specializovanou a aktuální odbornou přípravu.

Článek 25

Ochrana osob, které oznamují trestné činy nebo jsou nápomocny při jejich vyšetřování

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby se směrnice (EU) 2019/1937 použila na oznamování trestných činů uvedených v článcích 3 až 11 této směrnice a na ochranu osob, které tyto trestné činy oznamují, a to za podmínek v ní stanovených.

2. Kromě opatření uvedených v odstavci 1 členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby všechny osoby, které oznamují trestné činy uvedené v této směrnici a poskytují důkazy nebo jinak spolupracují s příslušnými orgány, měly v rámci trestního řízení přístup k opatřením, jejichž cílem je ochrana, podpora a pomoc, v souladu s vnitrostátním právem.

Článek 26

Vyšetřovací nástroje

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby pro vyšetřování nebo stíhání trestných činů uvedených v této směrnici byly k dispozici účinné a přiměřené vyšetřovací nástroje. Tyto nástroje v příslušných případech zahrnují zvláštní vyšetřovací nástroje, jako například nástroje, kterých se využívá v boji proti organizované trestné činnosti nebo v jiných případech závažné trestné činnosti.

Článek 27

Zajištění a konfiskace

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo možné vysledovat, identifikovat, zajistit a konfiskovat nástroje a výnosy z trestných činů uvedených v kapitole II této směrnice.

Členské státy, které jsou vázány směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU ([28]), přijmou opatření uvedená v prvním pododstavci tohoto článku v souladu s uvedenou směrnicí.

Článek 28

Výměna informací

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby se pro výměnu informací mezi příslušnými donucovacími orgány používala aplikace sítě pro bezpečnou výměnu informací Europolu (SIENA) v souladu s článkem 13 směrnice (EU) 2023/977.

([28]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU ze dne 3. dubna 2014 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii (Úř. věst. L 127, 29.4.2014, s. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/42/oj).

Článek 29

Práva obětí

Aniž je dotčena směrnice 2012/29/EU, přijmou členské státy nezbytná opatření k uplatňování příslušných práv podle platných právních předpisů na oběti trestných činů stanovených v této směrnici, a to včetně právnických osob, pokud tak vnitrostátní právo stanoví.

Článek 30

Práva dotčené veřejnosti účastnit se řízení

Členské státy zajistí, aby osoby, které jsou nebo by mohly být dotčeny trestnými činy uvedenými v článcích 3 až 9 této směrnice, a osoby, které mají dostatečný zájem nebo u nichž trvá porušení práva, jakož i nevládní organizace, které působí v oblasti boje proti korupci a splňují požadavky vnitrostátního práva, měly v řízení týkajícím se těchto trestných činů odpovídající procesní práva, pokud v členském státě taková procesní práva existují pro dotčenou veřejnost v řízeních týkajících se jiných trestných činů, například jako účastník uplatňující občanskoprávní nároky.

Článek 31

Pozastavení výkonu funkce nebo přeložení úřední osoby

Členské státy zváží zavedení trestních, správních nebo disciplinárních postupů, jejichž prostřednictvím může příslušný orgán v případě potřeby pozastavit výkon funkce úřední osoby obviněné z trestného činu uvedeného v této směrnici nebo ji dočasně přeložit na jinou pozici, přičemž musí být náležitě dodržena zásada presumpce neviny.

KAPITOLA IV

KOORDINACE A SPOLUPRÁCE

Článek 32

Spolupráce mezi členskými státy a orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie

Existuje-li podezření, že jsou trestné činy uvedené v této směrnici přeshraniční povahy, příslušné orgány dotčených členských států zváží předání informací týkajících se těchto trestných činů příslušným orgánům, institucím nebo jiným subjektům Unie.

Aniž jsou dotčena pravidla přeshraniční spolupráce a vzájemné právní pomoci v trestních věcech, spolupracují členské státy, Europol, Eurojust, Úřad evropského veřejného žalobce a Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) a Komise v rámci svých příslušných pravomocí v boji proti trestným činům uvedeným v této směrnici. Za tímto účelem poskytne Eurojust tam, kde je to vhodné, technickou a operativní pomoc, kterou příslušné orgány potřebují k usnadnění koordinace svých vyšetřování. Pomoc mohou tam, kde je to vhodné, poskytnout i Komise a OLAF.

Článek 33

Podpora Komise členským státům a jejich příslušným orgánům

1. Komise vypracuje přehled odvětvových rizik korupce v Unii a usnadní výměnu informací mezi členskými státy a odborníky v celé Unii.

2. Komise prostřednictvím sítě EU proti korupci plní mimo jiné tyto úkoly:

a) usnadňuje spolupráci a výměnu osvědčených postupů mezi odborníky z praxe, zástupci občanské společnosti, experty, výzkumnými pracovníky a dalšími zúčastněnými stranami ze členských států;

b) na požádání podporuje všechny zúčastněné strany, zejména členské státy, v jejich činnostech, a to vypracováním osvědčených postupů, nezávazných pokynů a metodik.

3. Komise informuje členské státy o finančních zdrojích na úrovni Unie, které jsou členským státům k dispozici pro účely boje proti korupci, včetně protikorupčních programů Unie se třetími zeměmi.

Článek 34

Shromažďování údajů a statistické údaje

1. Členské státy zavedou systém pro zaznamenávání, vypracovávání a poskytování anonymizovaných statistických údajů o trestných činech uvedených v článcích 3 až 11 této směrnice.

2. Statistické údaje uvedené v odstavci 1 zahrnují alespoň následující existující údaje, pokud jsou k dispozici na centrální úrovni:

a) počet trestných činů, které členské státy zaznamenaly a o nichž vydaly rozhodnutí;

b) počet zamítnutých soudních případů, včetně počtu případů zamítnutých z důvodu uplynutí promlčecí doby pro dotyčný trestný čin;

c) počet mimosoudních řešení v případech trestných činů uvedených v článcích 3 až 11, pokud v členském státě v kterékoli fázi příslušného řízení existují takové mechanismy;

d) počet fyzických osob, včetně údajů o počtu úředních osob a vysokých úředníků, pokud jsou k dispozici:

i) které jsou stíhány,

ii) které jsou odsouzeny,

iii) kterým byla uložena pokuta;

e) počet právnických osob:

i) které jsou stíhány,

ii) které jsou odsouzeny,

iii) kterým byla uložena pokuta;

f) druhy a výše sankcí uložených za každý z trestných činů uvedených v článcích 3 až 11;

g) počet milostí souvisejících s odsouzeními v souvislosti s články 3, 4, 5 a 6.

3. Členské státy každoročně pokud možno do 1. června, avšak nejpozději 31. prosince, zveřejňují statistické údaje uvedené v odstavci 2 za předcházející rok, a to ve strojově čitelném, snadno přístupném a srovnatelném formátu, a uvědomí o tom Komisi.

KAPITOLA V

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 35

Nahrazení rámcového rozhodnutí 2003/568/SVV a Úmluvy o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie

1. Rámcové rozhodnutí 2003/568/SVV se nahrazuje ve vztahu k členským státům vázaným touto směrnicí, aniž jsou dotčeny povinnosti těchto členských států ohledně lhůty pro provedení uvedeného rámcového rozhodnutí ve vnitrostátním právu.

Pokud jde o členské státy, jež jsou vázány touto směrnicí, odkazy na rámcové rozhodnutí 2003/568/SVV se považují za odkazy na tuto směrnici. Zejména odkazy na článek 2 rámcového rozhodnutí 2003/568/SVV se považují za odkazy na kapitolu II této směrnice.

2. Úmluva o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie se nahrazuje ve vztahu k členským státům vázaným touto směrnicí.

Pokud jde o členské státy, jež jsou vázány touto směrnicí, odkazy na uvedenou úmluvu se považují za odkazy na tuto směrnici. Zejména odkazy na článek 3 Úmluvy o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie se považují za odkazy na kapitolu II této směrnice.

Článek 36

Změny směrnice (EU) 2017/1371

Směrnice (EU) 2017/1371 se mění takto:

1) V čl. 2 odst. 1 se vkládá nové písmeno, které zní:

„c) ‚vysokým úředníkem' vysoký úředník ve smyslu čl. 2 bodu 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/1021 (*).

(*) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/1021 ze dne 29. dubna 2026 o boji proti korupci, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2003/568/SVV a Úmluva o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie a kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 (Úř. věst. L, 2026/1021, 11.5.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2026/1021/oj).“

2) V článku 4 se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby pasivní i aktivní úplatkářství ve veřejném sektoru, pokud bylo spácháno úmyslně, bylo považováno za trestný čin.

a) Pro účely této směrnice se ‚pasivním úplatkářstvím ve veřejném sektoru' rozumí jednání úřední osoby, která požaduje nebo získá prospěch jakéhokoli druhu nebo přijme příslib takového prospěchu, přímo nebo za pomoci prostředníka, pro sebe nebo třetí stranu za to, že bude konat nebo se zdrží konání v souladu se svými povinnostmi nebo při výkonu své funkce způsobem, který poškodí nebo pravděpodobně poškodí finanční zájmy Unie.

b) Pro účely této směrnice se ‚aktivním úplatkářstvím ve veřejném sektoru' rozumí jednání každé osoby, která slíbí, nabídne nebo poskytne prospěch jakéhokoli druhu, přímo nebo za pomoci prostředníka, úřední osobě, v její prospěch nebo ve prospěch třetí strany, za to, že tato úřední osoba bude konat nebo se zdrží konání v souladu se svými povinnostmi nebo při výkonu své funkce způsobem, který poškodí nebo pravděpodobně poškodí finanční zájmy Unie."

3) Článek 7 se mění takto:

a) odstavec 3 se nahrazuje tímto:

„3. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené v článku 3 a v čl. 4 odst. 1 a 3 bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky, pokud byla těmito trestnými činy způsobena značná škoda nebo získán značný prospěch.

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené v čl. 4 odst. 2 v případech, kdy není konání nebo zdržení se konání ze strany úřední osoby v rozporu s jejími úředními povinnostmi, bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky, pokud byla těmito trestnými činy způsobena značná škoda nebo získán značný prospěch.

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené v čl. 4 odst. 2 v případech, kdy je konání nebo zdržení se konání ze strany úřední osoby v rozporu s jejími úředními povinnostmi, bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně pět let, pokud těmito trestnými činy byla způsobena značná škoda nebo získán značný prospěch.

Škoda způsobená nebo prospěch získaný trestnými činy uvedenými v čl. 3 odst. 2 písm. a), b) a c) a v článku 4 se považují za značné, pokud převyšují 100 000 EUR.

Škoda způsobená nebo prospěch získaný trestnými činy uvedenými v čl. 3 odst. 2 písm. d) se s výhradou čl. 2 odst. 2 vždy považují za značné.

Členské státy mohou rovněž stanovit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky za jiných závažných okolností vymezených ve vnitrostátním právu.";

b) odstavec 4 se nahrazuje tímto:

„4. Byla-li spácháním trestného činu uvedeného v čl. 3 odst. 2 písm. a), b) nebo c) nebo v čl. 4 odst. 1 a 3 způsobena škoda nižší než 10 000 EUR či získán prospěch nižší než 10 000 EUR, mohou členské státy stanovit jiné sankce než trestní.";

c) doplňuje se nový odstavec, který zní:

„6. Aniž jsou dotčeny odstavce 1 až 5 tohoto článku, přijmou členské státy nezbytná opatření k zajištění toho, aby se na fyzické osoby, které spáchaly trestné činy uvedené v článcích 3, 4 a 5 této směrnice, mohly vztahovat doplňkové trestní nebo jiné sankce nebo opatření, jež mohou zahrnovat opatření uvedená v čl. 12 odst. 4 směrnice (EU) 2026/1021."

4) Článek 8 se nahrazuje tímto:

„*Článek 8*

Přitěžující a polehčující okolnosti

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby spáchání trestných činů uvedených v článcích 3, 4 nebo 5 této směrnice v rámci zločinného spolčení ve smyslu rámcového rozhodnutí 2008/841/SVV bylo považováno za přitěžující okolnost.

Členské státy mohou přijmout nezbytná opatření k zajištění toho, aby jedna nebo více z okolností uvedených v článcích 15 a 16 směrnice (EU) 2026/1021 mohla být v souladu s příslušnými ustanoveními vnitrostátního práva považována za přitěžující a polehčující okolnosti ve vztahu k trestným činům uvedeným v této směrnici.“

5) Článek 9 se nahrazuje tímto:

„*Článek 9*

Sankce ukládané právnickým osobám

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby právnické osobě, která byla shledána odpovědnou podle článku 6, bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující trestní nebo jiné sankce nebo opatření.

2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby sankce nebo opatření ukládané právnickým osobám, které byly shledány odpovědnými podle článku 6 této směrnice, zahrnovaly trestní nebo jiné pokuty, jejichž výše je úměrná závažnosti jednání a individuální a finanční situaci dotčené právnické osoby a dalším okolnostem týkajícím se dotčené právnické osoby, přičemž mohou zahrnovat další trestní nebo jiné sankce nebo opatření, které jsou úměrné závažnosti jednání, jako jsou sankce a opatření uvedené v čl. 14 odst. 2 směrnice (EU) 2026/1021.

Pokud jsou právnické osoby shledány odpovědnými podle čl. 6 odst. 1 této směrnice za trestné činy uvedené v čl. 4 odst. 2 a 3 této směrnice, použije se čl. 14 odst. 3 směrnice (EU) 2026/1021.“

6) Článek 12 se mění takto:

a) odstavce 2, 3 a 4 se nahrazují tímto:

„2. V případě trestných činů uvedených v článku 3, čl. 4 odst. 1 a v článku 5, za něž lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky, přijmou členské státy nezbytná opatření, aby mohly být dané trestné činy vyšetřovány a stíhány a aby mohlo proběhnout soudní řízení a být vydáno soudní rozhodnutí po dobu nejméně pěti let od jejich spáchání.

3. Odchylně od odstavce 2 mohou členské státy stanovit promlčecí dobu kratší než pět let, nejméně však tři roky, za podmínky, že lze její běh v případě určitých úkonů přerušit nebo zastavit.

4. V případě trestných činů uvedených v čl. 4 odst. 2 a 3, za něž lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky, přijmou členské státy nezbytná opatření, aby mohly být dané trestné činy vyšetřovány a stíhány a aby mohlo proběhnout soudní řízení a být vydáno soudní rozhodnutí po dobu nejméně osmi let od jejich spáchání.“

b) doplňují se nové odstavce, které znějí:

„5. Odchylně od odstavce 4 mohou členské státy stanovit promlčecí dobu kratší než osm let, nejméně však pět let, za podmínky, že lze její běh v případě určitých úkonů přerušit nebo zastavit.

6. Ve vztahu k trestným činům uvedeným v článku 3, čl. 4 odst. 1 a v článku 5 přijmou členské státy opatření nezbytná pro stanovení promlčecí doby nejméně pět let od pravomocného odsouzení, aby bylo možné po tomto odsouzení vykonat tyto uložené sankce:

a) trest odnětí svobody nad jeden rok, nebo

b) trest odnětí svobody za trestný čin, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky.

7. Odchylně od odstavce 6 mohou členské státy stanovit promlčecí dobu kratší než pět let, nejméně však tři roky, za podmínky, že lze její běh v případě určitých úkonů přerušit nebo zastavit.

8. Ve vztahu k trestným činům uvedeným v čl. 4 odst. 2 a 3 přijmou členské státy opatření nezbytná pro stanovení promlčecí doby nejméně deset let od pravomocného odsouzení, aby bylo možné po tomto odsouzení vykonat tyto uložené sankce:

a) trest odnětí svobody nad jeden rok, nebo

b) trest odnětí svobody za trestný čin, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky.

9. Odchylně od odstavce 8 mohou členské státy stanovit promlčecí dobu kratší než deset let, nejméně však pět let, za podmínky, že lze její běh v případě určitých úkonů přerušit nebo zastavit.“

Článek 37

Provedení ve vnitrostátním právu

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 1. června 2028.

Avšak v případě povinností podle čl. 20 odst. 5 a článku 21 členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 1. června 2029.

2. Tyto předpisy přijaté členskými státy musejí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo takový odkaz musí být učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

3. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 38

Hodnocení a podávání zpráv

1. Do 1. června 2030 Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu, v níž posoudí, do jaké míry členské státy přijaly opatření nezbytná pro dosažení souladu s touto směrnicí.

2. Do 1. června 2032 předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu, v níž posoudí přidanou hodnotu této směrnice, pokud jde o boj proti korupci, včetně posouzení článku 7 a jeho provádění členskými státy. Tato zpráva se bude rovněž zabývat dopadem této směrnice na základní práva a svobody. Na základě uvedeného posouzení Komise v případě potřeby rozhodne o vhodných následných opatřeních.

Článek 39

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 40

Určení

Tato směrnice je určena členským státům v souladu se Smlouvami.

Ve Štrasburku dne 29. dubna 2026.

Za Evropský parlament	*Za Radu*
předsedkyně	*předsedkyně*
R. METSOLA	M. RAOUNA